17/12/2019

Κωστής Κούκης: Ένας σύγχρονος δάσκαλος του Γένους

/ Ενορίες

Του Σταμάτη Μιχαλακόπουλου

Εκδήλωση αφιερωμένη στον Φιλόλογο και Συγγραφέα Κωστή Κούκη, με την ευκαιρία της συμπληρώσεως ενός έτους από την εκδημία του, πραγματοποιήθηκε την Κυριακή 15 Δεκεμβρίου, στο Πνευματικό Κέντρο του Ιερού Ναού Ευαγγελιστρίας Πειραιώς, στο πλαίσιο του προγράμματος «ΕΝΟΡΙΑ εν δράσει...».

Συμμετείχαν και μίλησαν για τον τιμώμενο, ο κ. Γεώργιος Σπανός, Καθηγητής της Φιλοσοφικής Σχολής του Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, ο κ. Κωνσταντίνος Χολέβας, Πολιτικός Επιστήμων και Συγγραφέας και ο κ. Ευάγγελος Στάμου, Πρόεδρος του Τοπικού Τμήματος Κύμης της Εταιρείας Ευβοϊκών Σπουδών και πρώην Δήμαρχος Κύμης.

Χαιρετισμό του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Αθηνών και Πάσης Ελλάδος κ.

Ιερωνύμου, μετέφερε ο Θεοφιλέστατος Επίσκοπος Θαυμακού κ. Ιάκωβος.

Μήνυμα απηύθυνε ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Καρυστίας και Σκύρου κ. Σεραφείμ, Επίσκοπος της ιδιαίτερης πατρίδας του τιμώμενου, το οποίο ανέγνωσε ο Πρωτοσύγκελος της Ιεράς Μητροπόλεως, Αρχιμανδρίτης Νικόδημος Πόγκας.

Την συζήτηση συντόνισε ο κ. Νίκος Δ. Σαμπαζιώτης, υπεύθυνος των εκδόσεων «Αρχονταρίκι».

Στην αρχή της εκδήλωσης, προβλήθηκε οπτικό υλικό, από παλαιότερες συμμετοχές του Κ. Κούκη, στην τηλεοπτική εκπομπή της ΕΡΤ «Αρχονταρίκι».

Νίκος Σαμπαζιώτης

Ο κ. Σαμπαζιώτης, που υπήρξε μαθητής του Κωστή Κούκη, προλογίζοντας την εκδήλωση και παρουσιάζοντας τους ομιλητές, σημείωσε πως για τους μαθητές του, δεν είναι ανάμνηση, δεν είναι ένα παρελθόν.

Είναι υπόμνηση και πάνω από όλα, είναι μία παρακαταθήκη.

Γεώργιος Σπανός

Ο Κωστής Κούκης ήταν ο άνθρωπος της πράξης, τόνισε ο κ. Σπανός. Ο δάσκαλος που είχε τη διάθεση να αγκαλιάσει όλους τους μαθητές του.

Ο ίδιος τον θυμάται, ως μαθητής του, νέο αλλά σοβαρό, ενθουσιώδη αλλά πειστικό, όπως είπε χαρακτηριστικά.

Στον επιστημονικό και διδασκαλικό τομέα, ο Κούκης έκανε εκείνα τα βήματα κατά την διάρκεια της θητείας του, που τον καθιστούσαν όλο και περισσότερο σοφό.

Δεν ήταν ο άνθρωπος του εντυπωσιασμού, ήταν ο άνθρωπος του βάθους. Δεν πρόβαλλε το πλήθος της γνώσης, αλλά την ουσία, γιατί ήθελε να είναι χρήσιμος.

«Το υψηλό αίσθημα ευθύνης, τον κινητοποιούσε στην προοπτική της επιστημονικής καταξίωσης. Ο ζήλος για εξασφάλιση της παιδαγωγικής κατάρτισης και η ανταπόκριση στο αίτημα για διδακτική αποτελεσματικότητα, τον όπλισαν με υπομονή και επιμονή.

Κατέστη αυθεντικός δάσκαλος. Αποτέλεσε σημείο αναφοράς για χιλιάδες επιμορφούμενους φιλολόγους και ασκούμενους φοιτητές, που παρακολούθησαν τις δειγματικές του διδασκαλίες.»

Τα σχολεία που διηύθυνε, βρήκαν τον βηματισμό τους, απέκτησαν ταυτότητα,

λειτούργησαν υποδειγματικά, συνέχισε ο κ. Σπανός.

Στον συγγραφικό τομέα, ο αείμνηστος επέλεξε να γεμίσει την ψυχή του, μεταφράζοντας έργα του Ιωάννου του Χρυσοστόμου, του Μεγάλου Βασιλείου, του Γρηγορίου του Θεολόγου, του Συμεών του μεταφραστού.

Η πτυχή αυτή της επιστημονικής δράσης του Κούκη, εντάσσεται στις επιλογές τρόπου ζωής, του φιλόλογου που δεν θεολογεί για το θεαθήναι. Αποβαίνει στοιχείο της ταυτότητας του, παραπέμπει σε μαρτυρία συνεπούς ορθόδοξου ήθους.

Στον πνευματικό και ευρύτερα κοινωνικό τομέα, εντάσσεται η συνεργασία του με τον ραδιοφωνικό σταθμό της Ιεράς Μητροπόλεως Πειραιώς. Έχοντας στο κέντρο της σκέψης του, έναν επιστημονικό και εθνικό τομέα που τον συγκινούσε, έδωσε ως φιλόλογος και δάσκαλος, το «είναι» του, για την προσέγγιση των διδασκάλων του γένους, και του εθνικού και θρησκευτικού αυτοπροσδιορισμού μας.

«Υπήρξε συνεπής Ορθόδοξος δάσκαλος, εποίησε και δίδαξε, δόθηκε στα έργα της αγάπης και επέδειξε πνεύμα αυτοθυσίας, άσκησε την μαιευτική τέχνη αξιοποιώντας στην σχολική τάξη τον διάλογο, εργάστηκε ως παιδαγωγική αυθεντία συνυφασμένη με την ταπείνωση.

Στοιχείο της ύπαρξης του, αποτέλεσε η πραότητα και η ενίσχυση των συνεκτικών δεσμών.

Συνιστά λόγω και έργω, παιδαγωγό εν Χριστώ, δια Χριστού, εις Χριστόν. Δι’ όλου του βίου του, ομολογεί ομολογία πίστεως, συνέπειας και προσφοράς.»

Κωνσταντίνος Χολέβας

Ο κ. Χολέβας, αναφέρθηκε ιδιαίτερα στην ραδιοφωνική παρουσία του Κωστή Κούκη, στην «Πειραϊκή Εκκλησία 91,2 FM”, όπου για 15 χρόνια, μέσα από την εκπομπή του «Οι δάσκαλοι του γένους», ανέδειξε μορφές, άγνωστες στους πολλούς.

Άνθρωποι, οι οποίοι μέσα από ταλαιπωρίες, διωγμούς, κρυφά σχολειά, θανατώσεις, δίδαξαν γράμματα, Χριστό και Ελλάδα, Ορθοδοξία, γλώσσα ελληνική, ταυτότητα, ελληνορθόδοξη παράδοση.

«Στον τομέα της συγγραφής, μία από τις κορυφαίες στιγμές του, ήταν το βιβλίο με τίτλο «Κολλυβάδες» που κυκλοφορεί από τις εκδόσεις «ΑΡΧΟΝΤΑΡΙΚΙ». Αναφέρεται σε όλη την τουρκοκρατία και ειδικά στο αποκορύφωμα της μεγάλης προετοιμασίας, τον 18ο αιώνα.

Οι Κολλυβάδες, όπως εξηγεί ο Κωστής Κούκης στο βιβλίο του, είχαν εντοπίσει ότι το γένος πιέζονταν από προπαγάνδες ανατολικές και δυτικές.»

Και δείχνει πως τρεις σπουδαίες μορφές και άγιοι της Εκκλησίας, ο Επίσκοπος Κορίνθου Μακάριος Νοταράς, ο Αθανάσιος Πάριος και ο Νικόδημος ο Αγιορείτης, είχαν αντιληφθεί πως πρέπει να αφυπνιστεί το γένος, στο θέμα της ταυτότητας.

Ο αείμνηστος είχε συγκινηθεί ιδιαίτερα από την όλη προσφορά των Νεομαρτύρων, γι’ αυτό και όταν του ζητήθηκε από την Ενορία της Ευαγγελιστρίας Πειραιώς, έγραψε ειδικό συναξάρι – μαρτυρολόγιο για τον Άγιο Γεώργιο τον Χιοπολίτη.

«Όσοι θέλουν να βοηθήσουν τους νέους να γνωρίσουν το πως φτάσαμε το 1821, θα πρέπει να κρατήσουμε από τον Κωστή Κούκη την πίστη του, την σωστή χρήση της γλώσσας, την παραπομπή στις ιστορικές πηγές.

Ο τιμώμενος είχε αίσθηση ταυτότητας. Ότι ο Ελληνισμός, το Ορθόδοξο γένος των Ελλήνων, αγωνίζεται πάντα, για να διαφυλάξει την ταυτότητα του.

Και τέλος να κρατήσουμε από τον παιδαγωγό Κωστή Κούκη, αυτό το ήθος που είχε, τον συνδυασμό αγάπης στον συνάνθρωπο, προσέγγισης με χιούμορ, υπομονής και επιμονής.»

Ευάγγελος Στάμου

Ο κ. Στάμου, φίλος προσωπικός του αείμνηστου, αναφέρθηκε ιδιαίτερα στη γενέτειρα του Κωστή Κούκη, την Κύμη, τα παιδικά του χρόνια και την μετέπειτα εξέλιξη του.

Δάσκαλος παντού, δάσκαλος όχι του οκτάωρου, του μεροκάματου, δημόσιος υπάλληλος, αλλά δάσκαλος ‘‘συνεχούς εφημερίας’’, ανέφερε χαρακτηριστικά.

Παιδαγωγός στο σχολείο, στο σπίτι, στην Εκκλησία, στο δρόμο. Ο Δάσκαλος, ο φτασμένος καθηγητής της Βαρβακείου Σχολής, ο καθοδηγητής στην υποδειγματική διδασκαλία φιλολογικών μαθημάτων σε προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς φοιτητές φιλολογίας.

«Αυτός, που όσοι τον γνώριζαν από κοντά, ήταν ο απλός, ο καταδεκτικός σε όλους, ο αγαπημένος Κωστής της Κύμης.

Ήταν ενήμερος για όλα τα τεκταινόμενα σε φιλολογικά και εκκλησιαστικά θέματα. Είχε ένα χιούμορ έμφυτο και μόνιμο και αυτοσαρκαζόταν.

Φιλικός, καταδεκτικός, χωρίς διακρίσεις και δεύτερες σκέψεις, ενώ από τα νεανικά του χρόνια, είχε αναπτύξει την φιλία.»

Στο τέλος της εκδήλωσης, ο κ. Δημήτρης Πέππας, Αντιπρόεδρος της Εταιρείας Ευβοϊκών Σπουδών, αναφέρθηκε στο βιβλίο που εξέδωσε πρόσφατα η Εταιρεία με κείμενα του Κωστή Κούκηον τίτλο ‘‘ΛΕΞΕΙΣ ΕΙΣ ΜΝΗΜΗΝ ΚΩΣΤΗ ΚΟΥΚΗ’’ υπό τ.

Τέλος, εκ μέρους της οικογένειας του τιμώμενου, χαιρετισμό και ευχαριστίες προς τους διοργανωτές και τους ομιλητές, απηύθυνε ο υιός του, κ. Δημήτρης Κούκης.